

Základní pojmy z oblasti výuky

Vzdělávání je komunikační proces, jehož hlavními články je vyučování a učení.

„**Vzdělávání** je organizovaná a dlouhodobá komunikace určená k výukovým účelům, ... Tato komunikace může být přímá (verbální nebo neverbální) nebo nepřímá (telekomunikace, při níž se využívá široká paleta kanálů a prostředků).“ (Unesco, model ISCED – mezinárodní standardizace vzdělávání).

Vzdělávání se odehrává mezi dvěma činiteli:

- vzdělavatelem (učitelem, lektorem)
- vzdělávaným (žákem, účastníkem)

Z pohledu vzdělavatele jde o vyučování, z pohledu vzdělávaného jde o učení

Vyučování je činnost lektora (vzdělavatele), který iniciuje, motivuje a usměřňuje učení účastníka tak, aby dosáhl žádoucího (cílového) stavu, tj. určité soustavy vědomostí, dovedností a návyků.

Vzdělavatel bývá aktivnější, je řídicím činitelem.

Učení je aktivní činnost účastníka spočívající v kvantitativním a kvalitativním nárůstu osvojených poznatků, ale také v přenosu a případné změně hodnot, postojů, zájmů.

Výuka

komplexní proces, který tvoří jednota působení (synergický efekt) vyučování a učení, včetně působení různých vnějších vlivů jako je prostředí, organizace, zpětná vazba apod.

Andragogické pojetí výuky akcentuje u účastníků plné přejímání odpovědnosti za jejich učení a zdůrazňuje stimulační a facilitační (usměřňovací) roli lektora.

Maňák (1990) označuje výuku za hlavní formu vzdělávací činnosti.

Člení typy výuky na:

- informativní (převládá předávání poznatků),
- heuristická (převládá objevovací činnost),
- produkční (převládá praktická činnost),
- regulativní (výuka je řízena převážně technickými prostředky).